

Gladheidbestrijdingsplan gemeente Geldermalsen 2013 - 2017

Versie september 2013

Registratienummer: 12.014779

Auteur: J. van den Berge

Dit rapport is opgesteld door de gemeente Geldermalsen afdeling Ruimtelijk Beheer, taakveld Groen. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd zonder toestemming van de gemeente Geldermalsen.

Samenvatting

Voor u ligt een gladheidbestrijdingsplan, waarmee de gemeente in het winterseizoen 2013/2014 gladheid wil bestrijden. Het gladheidplan wordt gebruikt als kader bij de uitvoering van de gladheidbestrijding van 1 november tot 1 april van ieder kalenderjaar. Verkeersveiligheid, milieu aspecten en financiële belangen zijn in het voorliggende gladheidbestrijdingsplan meegewogen.

De belangrijkste doelstelling van het gladheidbestrijdingsplan is om het hoofd te kunnen bieden aan gevaarlijke winterse omstandigheden en het voorkomen van gladheid. Uiteraard enerzijds om de burger een zo veilig mogelijke weg aan te bieden en anderzijds om als wegbeheerder aan te tonen dat de gemeente gladheid wil voorkomen op een wijze die ook redelijkerwijs van de gemeente verwacht mag worden.

De lokale overheid is verantwoordelijk voor o.a. het ordentelijk beheer van wegen. Wegen moeten voldoen aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen en mogen geen gevaar opleveren voor personen en/of zaken.

Het Nieuw Burgerlijk Wetboek (1993) bepaalt dat overheden zich aantoonbaar dienen te gedragen als een goed rentmeester. Daarnaast is in de Wegenwet opgenomen dat een wegbeheerder inspanningsverplichting heeft ten aanzien van het creëren van een veilige weg. Bij onvoldoende beheer en onderhoud van de weg is de kans op schade groter. Het claimen van geleden schade kan verstrekkende financiële gevolgen hebben voor de gemeente.

Het voorliggende gladheidplan dient tevens om te kunnen aantonen dat aan de wettelijke inspanningsverplichting die de gemeente heeft wordt voldaan. Per hoofdstuk is beschreven wat daarbij de uitgangspunten zijn.

Het gladheidbestrijdingsplan moet gezien worden als een beleidsdocument dat niet ieder jaar door het college hoeft te worden vastgesteld met uitzondering van wijzigingen in strooiroutes en beleid.

Naast het gladheidbestrijdingsplan is een uitvoeringsplan opgesteld waarin de operationele kant van de gladheidbestrijding is vastgelegd. Dit plan wordt ieder seizoen door het hoofd van de afdeling Ruimtelijk Beheer vastgesteld.

Leeswijzer

Het voorliggende gladheidplan beschrijft hoe de gemeente Geldermalsen het voorkomen van gladheid binnen de gemeente Geldermalsen aanpakt.

Hoofdstuk 1, (inleiding), geeft het uitgangspunt aan voor de gladheidbestrijding en is aangegeven hoe de gemeente Geldermalsen gladheid wil voorkomen.

Hoofdstuk 2, (kaders), hierin zijn de uitgangspunten beschreven die ten grondslag liggen aan het gladheidbestrijdingsplan.

Hoofdstuk 3, (gladheidbestrijding), gaat in op de facetten die te maken hebben met verschillende strooimethoden. Specifieke problemen/handelingen worden toegelicht: het instellen van een “Beperkt Strooigebied” en de aanmelding bij het landelijk zoutloket.

Hoofdstuk 4, (procedure alarmering gladheid), hierin wordt uitgelegd hoe de alarmering van gladheid via een elektronisch gladheidsmeldsysteem (GMS) werkt .

Hoofdstuk 5, (beschikbaarheid personeel), de inzet van personeel bij strooiacties en de paraatheid van de dienst worden hierin aangegeven.

Hoofdstuk 6, (overige gladheidbestrijding), routes, uitgifte van strooizout en te strooien objecten worden toegelicht.

Hoofdstuk 7, (bijlagen), geeft het overzicht van de verschillende strooiroutes die zijn toegevoegd aan het gladheidplan.

Leeswijzer	4
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	7
Hoofdstuk 2 Kaders.....	8-9
Hoofdstuk 3 Aanpak Gladheidbestrijding	10-11
Hoofdstuk 4 Procedure en alarmering van gladheid	12
Hoofdstuk 5 Beschikbaarheid personeel.....	13
Hoofdstuk 6 Overige gladheidbestrijding.....	14
Hoofdstuk 7 Bijlagen.....	15

1 Inleiding

1.1 Algemeen.....	7
-------------------	---

2 Kaders

2.1. Doel gladheidbestrijdingsplan.....	8
2.1.1 Gladheidbestrijdingstrategie.....	8
2.1.2 Juridische grondslag.....	8
2.1.3 Voorlichting aan de burgers.....	9
2.1.4 Afhandeling meldingen / evaluatie.....	9
2.1.5 Omliggende gemeenten.....	9

3 Aanpak Gladheidbestrijding

3.1. Preventief strooien d.m.v. Natstrooien.....	10
3.1.2 Specifieke problemen.....	10
3.1.3 Beperkt strooigebied, calamiteiten route (noodroute).....	10
3.1.4 Zoutloket	11

4 Procedure alarmering gladheid

4.1. Gladheidsmeldsysteem (GMS).....	12
--------------------------------------	----

5 Beschikbaarheid personeel

5.1	Paraatheid van de dienst.....	13
-----	-------------------------------	----

6 Overige gladheidbestrijding

6.1	Het strooien van overige routes en objecten.....	14
6.1.2	Specifieke problemen	14
6.1.3	Afhalen van strooizout op de gemeentewerven.....	14
6.1.4	Buurparticipatie.....	14
6.1.5	Bedrijfsterreinen.....	15

7 Bijlagen

1. Registratieformulier gladheidbestrijding
2. Strooiroutes en tekeningen
3. Strooiroete Bruggen en Viaducten + tekening
4. Calamiteitenroute (ingeval van tekort aan strooizout)

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In de afgelopen winters is gebleken hoe waardevol een goed gladheidbestrijdingsplan kan zijn, zeker bij extreme omstandigheden zoals zware sneeuwval en ijzel. Door alarmering van gladheid door sneeuwval en gladheid door bevriezing werden op tijd strooiacties uitgevoerd. Om op het juiste moment mensen en materieel op het juiste tijdstip in te zetten zijn verkeersongevallen voorkomen.

Het hoofd kunnen bieden aan gevaarlijke winterse omstandigheden is de belangrijkste doelstelling van het gladheidbestrijdingsplan. Uiteraard enerzijds om de burger een zo veilig mogelijke route aan te bieden en anderzijds om als wegbeheerder aan te tonen dat wij als gemeente gladheid voorkomen op een wijze die ook redelijkerwijs van ons verwacht mag worden.

Voor de komende winter staat de gladheidbestrijdingsdienst paraat. De zoutvoorraad is aangevuld en de onderhoudstoestand van het materieel is volgens het onderhoudplan uitgevoerd. De strooiroutes zijn gereed, wachtdienstroosters voor de buitendienstmedewerkers zijn opgesteld en er is een vlootsschouw gehouden waarbij het materiaal en materieel is gecontroleerd opdat alles naar behoren functioneert. De burger van Geldermalsen kan en mag erop rekenen dat de gemeente de komende winterperiode gladheid voortvarend zal voorkomen.

2 Kaders

2.1 Doel gladheidbestrijdingsplan

Het doel van het gladheidbestrijdingsplan is om door preventieve strooiacties gladheid door bevriezing en sneeuwval te voorkomen zodat de veiligheid van de weggebruiker niet in gevaar komt.

2.1.2 Gladheidbestrijdingstrategie

De gemeente Geldermalsen heeft een gladheidbestrijdingsplan waarin wordt aangegeven welke strooimethode gehanteerd wordt. Er is gekozen voor preventieve natstrooimethode. Preventief natstrooien is strooien, op het tijdstip vooraf aan het moment dat gladheid wordt verwacht door bevriezing en/of sneeuwval.

2.1.3 Juridische grondslag

In de artikelen 16 e.v. van de Wegenwet is een inspanningsverplichting opgenomen voor de het in stand houden van een goe de en veilige staat van de weg. Hiertoe behoort ook het bestrijden van gladheid. De gemeente heeft als wegbeheerder de plicht ervoor te zorgen dat de weg in goede staat verkeert en geen gevaar oplevert voor personen en zaken. Het bestrijden van gladheid valt onder die zorgplicht. Om aan de zorgplicht te voldoen, is het uitvoeren van een vastgesteld gladheidsbestrijdingsplan van belang.

De gemeente handelt pas onrechtmatig indien haar nalatigheid kan worden verweten in de door haar redelijkerwijs te betrachten zorg. Die zorg, de bestrijding van gladheid, is een inspanningsverplichting. Van de gemeente als wegbeheerder kan (en mag) daarom niet worden verwacht dat alle wegen altijd in perfecte staat verkeren."

2.1.4 Voorlichting aan de burger

Nadat het gladheidbestrijdingsplan ter goedkeuring is voorgelegd aan B&W, wordt het plan ter inzage gelegd voor burgers. Ieder najaar (oktober) zal er een publicatie verschijnen in de voorlichtingskolom in het "Nieuwsblad Geldermalsen" over de gladheidbestrijding. Het routeschema overeenkomstig het gladheidbestrijdingsplan zal daarbij worden vermeld. Tevens is het gladheidplan in te zien en/of te downloaden van de website gemeente Geldermalsen www.geldermalsen.nl. Tevens kan gebruik worden gemaakt van de plaatselijke lokale omroep "Stichting Regio Omroep Betuwe" om burgers in te lichten.

2.1.5 Afhandeling meldingen / evaluatie

Meldingen en/of klachten aangaande de gladheidbestrijding worden geregistreerd, dit ingeval van eventuele aansprakelijkheidstelling. Meldingen en/of klachten worden tevens gebruikt als referentie om waar nodig het voorkomen van gladheid te verbeteren. Tevens vindt na afloop van ieder strooiseizoen een evaluatie plaats op basis van de uitvoering van het gladheidbestrijdingsplan en eventuele klachten.

2.1.6 Omliggende gemeenten en Provincie Gelderland

Met de omliggende gemeenten en met de provincie Gelderland wordt overleg gevoerd om de strooiroutes en strooiacties op elkaar te laten aansluiten. Dit levert voor de weggebruiker uniformiteit en continuïteit op waardoor de veiligheid toeneemt. Omliggende gemeenten zijn: Neerijnen, Lingewaal, Leerdam, Culemborg, Buren en Tiel

3 Aanpak Gladheidbestrijding

3.1. Preventief strooien, d.m.v. Natstrooien.

Bij preventief strooien wordt het natte strooizout voordat gladheid optreedt direct over het wegdek verdeeld. Dit wil dus zeggen dat deze methodiek een hogere verkeersveiligheid geeft dan het strooien achteraf (curatief). Tegelijkertijd kan worden gesteld dat er aanzienlijk minder strooizout nodig is bij het voorkomen van gladheid dan bij het droogzout strooien. Op het moment van toepassing is het nog niet glad. Omdat het strooizout nat wordt toegepast zal er minder zout verwaaien. Deze methode heeft een zoutverbruik van ca. 7/8 gr/m² bij een normale uitruk (bevriezing).

3.1.2 Specifieke problemen

1. Bij de **gladheidbestrijding op fietspaden** wordt dikwijls door burgers via het meldpunt aangegeven dat de fietspaden slecht gestrooid zijn. Deze meldingen zijn niet terecht. Een probleem is dat zout alleen niet voldoende is om ijs en sneeuw te doen smelten. Er is ook druk op het wegdek nodig. Een fietsband geeft die nauwelijks, in tegenstelling tot een autoband. Bovendien moet door verkeersintensiteit het zout zijn werking doen afhankelijk van de opbouw van het wegdek. Bij fietspaden is de opbouw van het wegdek dunner waardoor er sneller afkoeling van het wegdek plaatsvindt. In gegeven omstandigheden wordt er indien nodig een extra strooi actie uitgevoerd en bij veel sneeuw wordt er extra sneeuw geschoven op de fietspaden.
2. Sneeuw tijdens de ochtend / avondspits. Het huidige materieel is er niet op berekend om in dergelijke situaties alle strooi routes sneeuwvrij te krijgen en te houden. Het is dan in gegeven situatie zaak om voor de sneeuwval een laagje zout op het wegdek te hebben. Door de druk van de wielen wordt de sneeuw tot pap gereden en vermengd met het zout. Zodoende heeft het verkeer dus een groot aandeel in de verdeling en vermenging van het strooizout. Als bij zware sneeuwval ook geschoven wordt zal een deel van het zout van de weg worden geschoven. Vandaar dat gelijktijdig met het schuiven weer gestrooid wordt.

3.1.3 Beperkt strooigebied, calamiteitenroute (noodroute)

Deze situatie doet zich voor bij een landelijk tekort aan wegenzout zoals is voorgekomen in de winter van 2009/2010. In dit geval wordt in overleg met het college van B&W een beperkt strooigebied ingesteld. De afdeling communicatie draagt zorg voor de berichtgeving in de inforubriek van de gemeente Geldermalsen van het 'Nieuwsblad Geldermalsen'. De afdeling Ruimtelijk Beheer draagt zorg voor het plaatsen van de tekstborden waar het beperkt strooigebied is ingesteld.

Het initiatief van de te nemen maatregelen zoals boven is omschreven ligt bij de afdeling Ruimtelijk Beheer in de persoon van de teamleider buitendienst, of diens vervanger.

3.1.4 Zoutloket

Bij een landelijk tekort aan wegenzout wordt er door Rijkswaterstaat een zoutloket ingesteld, Rijkswaterstaat coördineert de landelijke afgifte (levering) van strooizout en de verdeling over de verschillende regio's. De aangemelde instanties (gemeentelijke en provinciale) krijgen hiervan bericht. De gemeente Geldermalsen dient zicht hiervoor jaarlijks aan te melden. De aanmelding voor het zoutloket wordt gedaan door de teamleider van de buitendienst, of diens vervanger.

4 Procedure alarmering gladheid

4.1. Gladheidsmeldsysteem (GMS)

De gemeente Geldermalsen heeft een elektronisch gladheidsmeldsysteem (GMS) in de Haagse Uitweg te Buurmalsen, (figuur 1 en 2). Het gladheidsmeldsysteem heeft verschillende sensoren die aangebracht zijn in het wegdek, (figuur 3) en is aangesloten (via GPRS) op een computer meldsysteem. Dit systeem wordt ook wel aangeduid met GMS = Gladheidsmeldsysteem . De sensoren in het betreffende wegvak genereren:

- Wegdektemperatuur
- Wegvochtigheid
- Zoutresten
- Luchttemperatuur
- Luchtvochtigheid

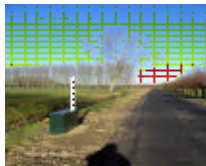

Fig 1.

Fig 2.

Fig 3.

Door de meetgegevens te verwerken in een computer meetsysteem kan in samenhang met radar beelden worden gegenereerd wanneer gladheid intreedt. Het meldsysteem is gekoppeld aan Meteo Consult te Wageningen waar de Meteoroloog de situatie per half uur volgt en de situatie berekent aan de hand van tabellen. Bij naderende gladheid treedt het alarmsysteem bij Meteo Consult in werking en wordt de dienstdoende wachtdienst ambtenaar (piketwacht) opgeroepen. Dit is het moment waarop de piketdienst (buitendienst) van de gemeente Geldermalsen wordt ingezet.

5 Beschikbaarheid personeel

5.1 *Paraatheid van de dienst*

Voor het bestrijden van de gladheid wordt de buitendienst ingezet. De buitendienst is buiten normale werktijden oproepbaar voor de gladheidbestrijding, hiervoor is een wachtschema opgesteld. De buitendienst is betrokken bij de gladheid van 1 november tot en met 1 april van ieder kalenderjaar. Van de betreffende gladheidcoördinator (piket) die dienst heeft, wordt verwacht dat hij de weerberichten volgt en initiatief toont. Hij heeft overleg met Meteoroloog van Meteo Consult over de te volgen strategie. Daarnaast zal hij, na melding en eventueel in overleg met Meteo Consult het sein geven dat hij de bestrijdingsdienst in werking stelt. Vervolgens komt de strooiactie op gang gerelateerd aan de weersituatie.

6 Overige gladheidbestrijding

6.1 *Langdurige gladheid (langer dan 2 weken)*

Wanneer de routes conform het beleid zijn gestrooid (en schoon zijn) en er vanwege zware sneeuwval, ijzel en/of ijsvorming buiten de routes hinder optreedt voor fietsers, schoolgaande kinderen en zorgcentra, wordt na overleg met de teamleider van de buitendienst de gladheidbestrijding op deze plaatsen indien mogelijk ingezet. De parkeerplaatsen bij bejaardencentra die niet in de standaard strooiroute zijn opgenomen worden gestrooid. Hierbij blijven de prioriteiten zoals genoemd in het gladheidplan gehandhaafd.

6.1.2 *Specifieke problemen*

Buurtstraten en woonerven zijn steeds moeilijker te behandelen. De getroffen verkeersremmende maatregelen en situaties, geparkeerde auto's verkeersdrempels en palen maken het strooien moeilijk, tijdrovend of zelfs onmogelijk. Schuiven en ruimen van sneeuw is vrijwel uitgesloten.

6.1.3 *Afhalen van strooizout op de gemeentewerven is niet mogelijk*

Gratis strooizout aan bedrijven of bewoners wordt niet verstrekt. Burgers kunnen strooizout aankopen bij verschillende bouwmarkten en winkels in de gemeente Geldermalsen. Tevens bestaat de mogelijkheid voor particulieren om strooizout in kleine verpakking te bestellen via internet.

6.1.4 *Buurparticipatie*

Burgers hebben de mogelijkheid om in overleg met de teamleider van de buitendienst en in het kader van buurparticipatie openbare weggedeelten (bijv. dijkstoepen) die niet zijn opgenomen in de strooiroute, handmatig te strooien. Het strooizout wordt verstrekt door de gemeente Geldermalsen. Het moet hierbij duidelijk aantoonbaar zijn dat in zulke situaties het algemeen belang voorop staat en het strooizout niet privé wordt gebruikt. Over de wijze van opslag van het strooizout worden in overleg met de betrokken burger(s) afspraken gemaakt.

Voor deze mogelijkheid kunnen burgers zich aanmelden bij het meldpunt van de gemeente en via de website gemeente@geldermalsen.nl.

In geval van een landelijk zouttekort vervalt deze mogelijkheid. Bij een landelijk zouttekort is het calamiteitenplan leidend, zie hoofdstuk 3, 3.1.3 *beperkt strooigebied, calamiteiten route*.

6.1.5 *Bedrijfsterreinen*

Terreinen van de bedrijven worden niet gestrooid door de gemeente. Bedrijven die hun terrein willen strooien kunnen hiervoor afspraken maken met aannemers. In overleg met de gemeente Geldermalsen kan de aannemer strooizout afnemen bij de gemeente om bedrijfsterreinen te strooien. Het bedrag voor afname van het strooizout is € 65,- per ton, inclusief btw en exclusief administratiekosten. De werfbeheerder geeft aan de teamleider door welke hoeveelheid strooizout is afgehaald, vervolgens wordt in de maand mei van ieder jaar een factuur gemaakt van de afgehaalde hoeveelheden.

In geval van een landelijk zouttekort kan er geen zout worden afgenomen door aannemers om bedrijven terreinen te strooien. De gemeente draagt dan in 1^e instantie zorg voor de prioriteiten zoals genoemd in het gladheidplan.

7 Bijlagen

1. Routes + tekeningen (6 stuks)
2. Route bruggen en Viaducten + tekening (1 stuks)
3. Calamiteitenroute + tekening (in geval van tekort aan strooizout) (1 stuks)
4. Overzichttekening gehele gebied (1 stuks)